

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди Совединин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

1967 чылда үлдөөлтүнгөн

1967 ч.
ФЕВРАЛЬ
22
СРЕДА
№ 45 (6682)

Өртээ 2 көп.

ССРЭ-нин Эртем болгаш техника талазы-биле Ленинчи болгаш Күрүнө шаңналдарының комитетинде

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин чамында ССРЭ-нин Эртем болгаш техника талазы-биле Ленинчи болгаш Күрүнө шаңналдарының комитетинин пленуму ССРЭ-нин Эртем академиясынын президентизи М. В. Келдыштын даргалаары-биле февраль 20-де болуп эрткен. Пленумуну ажалында шылгарангай эртемденер болгаш улус ажил-агыйыны уруг тускай эртемнигери киришкен. 1967 чылда Ленинчи шаңналдарына кириген бүгү ажилдарны пленумга чугалаажы көргөн. Комитеттин пленуму конкурска моон сонгаар кириштирери-биле эң төлөпти ажалдарны шилеп алган болгаш ол ажилдарның даңзын чоокку үеде парлаатпа үндүрер.

Коммунал хандырылгазын сайырадыр

Беш чыл чыдарың ийги чылы улус ажил-агыйыны, културга тургузушкунуң шапкын хөгжүдөзү-биле бүгү чонунг амырал-чурттагызың деңделиң улам ыңай бедириниң чылы болур. Совет кижилериниң материалдыг чагай чорунуң чектелип сайырадыр хандырылга четиңизин, оң иштинде коммунал ажил-агыйыны ажалдачылары уруг үлүүн жириштирип турар. Сөөлүгү каш чыдарың дургунда бистиң республиканың чурттагычы коммунал хандырылга талазы-биле хей хевириниң дузламчызын ап келгенер. Районнар төптөринде, колхозтарның, совхозтарның хей-хей суурларында чаа-чаа чунар бажыңнар, чамдык черлерде залчылар бажыңнары, канализация, чыдылгач дымчылыгы чаа-чаа шугунарны туттунган. Эрткен чылын республика төвүнүң чурттагычылары ыжы чок ак-көк отту — газты бажыңнарында тургузуп ап эгелзди. Оң ачызында амырал турар ө-бүлелер аш-чем беттезиринге эвээш үе чарыдап, ыяш, хөмүр даш садарыңа артын чарыгдалар үндүреринден хосталганнар. Ыяш салып, хөмүр озаарга хөрай ишти ыштатып, агаар арыг эвес турар болгай. А газты амыралга эгелздиң бө чүүлдер эвээштин. Юбилейлик бө чылын газты чүгөп кызылчылар эвээс, а кездээ суурлар — «Нөк-Тей», «Тимлеге» совхозтарның төптөриниң чурттагычылары амыралга эгелздер.

Тыва АССР-нин 1967 чылда бюджетинде чонунг амырал-чурттагызың хандырылгазыңа, чурталга туудун калбартырыңга 1966 чылдыңдан дыка хей хөрөңгү үндүрерин көргөн. А коммунал хандырылгазың бугурулгелери, организациялары ол хөрөңгүн долгуу-биле шингээри хүлээлгелер. Харын-даа Совет эрге-чагырганың 50 чылыңа уттуштур бө чылын амыралга кирип ужурулг объектилерин хуусаа бетинде аужаар дээш бүгү күштү мөөңдөр сорулгалыгар. А нылар амырал хей. Чижээ, Тазиге, Кызыл-Мамалыкка, Кызылдың Каз-Хем суурунга болгаш өске-даа суурларга чаа чунар бажыңнары турду болгай. Оң-биле чергелештир чурталга бажыңнарының капитал септелгенин база чоруулар хүлээлгелер.

Коммунал ажил-агый министрствөзү нити хөмчөзүлүңиң талазы-биле планың күөсетсе-даа, оң чамдың бугурулгелери үргүлчү хөмчөзүңг амырал, чонунг негелдизин долгуу-биле хандырып турар. Чижээ, ышка ууур беттезилди сентябрьга чедир дозар деп хүлээлгени чыдың-на ап турар. Ынчалза-даа үн хүлээлгени күөсеттезин чогуур хуусаазыңда организацияларын турарыңдан күнү ыкылган ажилдарың шынары багай болуп турарын бө чылың иштиң байдалы бадыткан. Кызыл хоораның коммунал ажил-агый өске черлериндеги хөмчөл, техникти болгаш инженер баала талазы-биле уруг бугурулг. Ынчалза-даа хоорайга чурталга туугуларның ышка беттезилди багай организациясынын айтыры чугула. Кызыл мөөңү соон үеде ийги бажың эргелелиң харылап турар бажыңнарының чурттагычылары сугдан үзүттелип келген. Оң чыдыгааны — ителмаларың, суг дымчылыгының системазын чогуур деңгелеге чедир септел-септелгениң болур.

Чонунг коммунал хандырылгазыңың талазы-биле чаралар колдуунда кадрларны бажыңлаар, оларны кижилер амыралдыг четпес организациясының болуп турар. Кызылда «Коммунал туугу» септелге-туугу эргелелинде күш-ажылдың чурдуну ам-даа шошак. Амырал шагы үзөр, чурдун үзөр чорутуудың чылдатпа-нында ыкылган ажилдарың шынары чавыс, туугуң болгаш капитал септелгениң бөгү-үзүңи планназыңдан бедит турар. Харын-даа бө организацияның дына үр үеде план күөсетпейн келгенин барымдаалааш, оларның амырал районнарының санын эвээштин, эргелеп турар министрствөзү аңаа чигелдени берген. Ынчанымы бөгүңе чедир туугу эргелелиң амыралдыг четпестер чылаттынмаң.

Мөөң-биле чергелештир хандырылга четкиңизинде амырал турар кижилерин дуза дилеп келген амырал-ишчи совет кижиге ичээңгөй-лиг, оңу културлуг өзү-биле уткуп-хүлээп алырыңа өвөдери чугула. Хандырылганың културалың бедириниң эң чугула сорулгаларың бироззи ыкылды көрүп, чоңга элден-эвелең эвээс, маржы чаңын көргүскен амыралдыг шыңгы хөмчөгүн оңаар керек. Чаңга бараалгап, кижиги дээш партия болгаш чакантың сажыс салышының боттандырып турар бугурулгелерин амырал-хөрсүн чер-черде Советтер, партия болгаш профсоюздар организациялары контроллап, оларга бөттүг дузаны чедирер хүлээлгелер.

Мөөң-биле чергелештир республиканың коммунал ажил-агый черлери кездээ суурларын чурттагычыны амыралдың экинжиде, оларга таарымчалыг байдалды тургузарыңче ичээңгөй салыр ужурулг. Бө хөреке колхозтарның болгаш совхозтарның хөреңгизин амыралга дээш ол черлер-биле дугурулганы баш удуур чоруулар керек.

Юбилейлик чылда коммунал хандырылгазыңың бугурулгелери бедиткен социалистиг хүлээлгелер алгылаан. Ынчаарга ол хүлээлгелери амыралга боттандырар дээш дээштиг социалистиг чарышты организациястап, амыралчыларның күш-ажылдың сагылга-чурдунуң сагымын чедип алып сорулгага хей-ниити организациялары төлөптиг үлүүн кириер ужурулг.

РСФСР-нин Дээди Совединиң Президиумунун хуралыңдан

Россия Федерациясының Дээди Совединге болгаш ажылчы чоннар депутаттарың чер-чер Советтеринге сонгуданың беткели Орёл болгаш Тюмень областтарда канчаар чоруп турарыл? Бө айтырымы РСФСР-нин Дээди Совединиң Президиуму февраль 20-де чугалаажы көргөн. Бө областтарда сонгуда кампания СЭКП-нин XXIII съездиниң шийтирилгени болгаш Совет күрүнениң 50 чыл оюнга беткезелиң болдургаы чонунг политиктиг болгаш күш-ажылчы бедик көдрүтүшкүнүнүң байдалыга артип турар дээрин хуралга демделген. Улетпур бугурулгелерин, туугуларның, колхозтарның болгаш совхозтарның коллективтери беш чылдың ийги чылының бирги кварталының оңаалдарын күөседир талазы-биле бедиткен социалистиг хүлээлгелерин ап турар. Чижээ, Орёл областың Кромск районуң кездээ ажил-агыйының амыралдыгы күрүнөге эң болгаш чугура саарының бирги квартал планын март 12-де күөседирин, тракторлар, хөр-аун ажилдап кылдыр болгаш чамыла машиналарың септедилер база ол-ла хуыде дозарын шийтирелөөн. Областарың чер-чер Советтериниң күөкөмнөри сонгуда округтары болгаш сонгуда участоктары өй-шаанда тургу-зуп, сонгуда комиссарларың бадылаан. Депутаттарга канчаар депшидер талазы-биле хуралдар бедик политиктиг идеяларга байдалга организациястыг эртикелөөн. РСФСР-нин Дээди Совединиң Президиумунун бригадаларының илереткени садыга болгаш ажылчы чоннардың хандырылгазында четпестери хуралга шыңгы шугумчулөөн. Чижээ, Тюмень областы чонунг амырал хандырылгазының

хей-хей комбинактары чонунг чагыгарың хуусаазында күөсетпей турар, комбинактарың ажалдар шыгы чоңга элтип болурун барымдаалайын доктааткан. Орёл областы барыш саарылажыны планың ажыра күөсеткен-даа болза, салгыны болгаш ийитиниң чөмчөлдөзүн организациясыңа уруг төлөп-пестер бар. Урицкий, Дмитриев, Милеев болгаш өске-даа чамдык районнарың арач чурттагычлыг черлеринде садыга баштайты хөрегалдык барааны чамдык үелерде чок болуп турар. РСФСР-нин Дээди Совединиң Президиуму доктаалды түдөөп алган болгаш илереттиң четпестериң чылдарың талазы-биле хөмчөгүлери ыңаа айткан.

Совет эрге-чагырганың 50 чыл оюнга алдар болдурган чарышпа киришпешаап, даг-дугу холуксаалыг руда тымар рудинде амырал турар забойщиктер бригадалары февраль айда бедик темп-биле ажалдап турарлар. Бө айда 23 тонна даг-дугу холуксаалыг руда тымар даалажы алган Илларов Доржиге баа Аманда Доржуга удуурган бригадалар чартык айда-ла планың даалажы чедиңгилениң күөседип эгелзөөнөр. Чижээ, Аманда Доржунун бригадалары 13 тонна 500 кг даг-дугу холуксаалыг руданы касыкан. А Илларов Доржигениң амыралчылары — 13 тонна.

Ак-Довурактаң медээлер

Коммунист күш-ажылдың кү-жүтөп Калдар-оолга удуурган комплексик бригадаларыңын туугулары чедиңгилениң амырал турарлар. Бригада ам комбинактары ийги элээкениң уугу болгаш ортумак үр-мөкөөнүн коруудун арттыра болгаш бөтөндал кымыр амыралды чорудуп турар. Туугулар чогуур хөреке материалды-биле четче хандырыптан. Февральдың даалажы графиканы мурнап күөсеттиңин турар. Бө хүниерде күш-ажылда үлө-гери амыралчылар Момуну Кадо-ов, Монгуш Марым, Эрген-оол Маалдыр-оол, Валдымар Аязтеев олар көргүзүп турарлар.

Эртем чыдың ээлчээнде

Идегелди бүзүрөткен

1965 чылда болган чер-чер Советтеринге сонгудаларыңга Каз-Хем район Совединиң депутаттарыңа мурнак ажил-ишчи кижилерни депшиткен бис. Оларның хей кезин сонгукчуларын идегелди долгуу-биле бүзүрөткенер. Каз-Хем районунуң даргазы Оюн Шайбанович Тарма депутат хүлээлгезинге көчүрүп ак септедилди. Сонгукчуларын негелде хондуларды дымнагыр болуп, чаргылар күөседизин боттандырылгач кызымаккай чоруп көргүзүп келген. Депутатка кириген чагыттар барык шугу күөсеттиңен. Районга болгаш республикага баран сөөрттөн машина-уужеп суур.

БЕДИТКЕН ХҮЛЭЭЛГЕЛЕРНИ АЛГАН

Өвүр районуң «Коммунистче орду» колхозунун Улаатайга койжу бригадалында малчынар маалың чаш татун менди кам-галап алыры-биле кызымак ажалдап турар. Ылангы анык маалын Март-оолдун коданында төрүр 320 той массалың-биле оюулап турар болгаш төрүтүңгөн хураганнар бө хүниерде бүрүңү-биле өйи догдуң турар. Бө анык маалын төрүр кой-ларын бир-ле дугаар кыш ажалды турары ол. Оң богу-даа, чер-ле мыла малчынар боттарының ажалыңа мынзыг кемчелерни боттандырып турарлар: хамныкты мурнуңда койларын черге төрүт-пес алаш кылдылар, чүте дээрле оңу мыңаар кылды чаш маалын сөөккө алып, аарын чоруду болдурус, ыкылгап өкпениң, ижин-шөйтүдүнүң аарыңары көчүрүп хө-вар болду. Бө соруда-биле төрүр кой-ларын төрүтүлден 4-5 хонук бугурулаар аңгылап үзүп алгаш ажаар. Чаш хураган дөртүңгер бидек-де назын аа сүдүн үр бөдүрбайн дораан эмирер, сая-данды болза, хураган хоптактан-гаш чаза тоттур өз каантар, чөт харазында кой иштине сүт четче хайлыбай, ажааш, быштаталып каап болур, оң түнелинде шөйтүдүлөрге чөм аргышыңны соксаар чүтү таваржыр. Хураган догдуңу, чөмө кирген түдүм-на, оң сүсүн талазы-биле негелдени улам өвөр, сүсүн-биле чедир хандырып барган тавары-га чаш мал чөмө дөң чокталыр, кажааның сыйгыларында кайда-ла хыраа, дөң бар болду, оңу мыла чышыңган уук, довурак, довуру-биле калы чылгап туруп бөвөр, оң харазында чаш хураган аарымы, дүк, довурак, довуру хураганың кодузда баргаш, бөр-бакташкы, шөйтүдүлөри дүй чыкылаптар таварылап турар, ыкылгап бө талазы кездээ дай-гаарлар турары чүтүгү. Октябрьның социалистиг Улут революцияның 50 чыл оң бө-зүрү-биле хопташтыр Улаатайның малчынары бедиткен социалистиг хүлээлгелерин алган, шугуру ажалдап турарлар.

Херээнжер тайгада

Салчан Санчыга башаткан 30 ижи сөөстөйгү херээнжер таван-нозу тайгага үнүлгөн. Олар чоюкү хүниерге чедир 2310 кубометр топканык макианнар. Бай-Тайга районуң «Нара-Хал» колхозунуң туугу бригадалыңың хоочун туугукузу эш С. Санчы эвээлүүнүң амыралдыг баш-нары амыралды шыныгыңа ичээңгөй салып турар. Д. ХЕРТЕН.

Полуферия Ефстегеевна Фунтикова мал ажылдында ам 10 чыл ажил чоруур.

Бо аразында хей бызаалары ол азы-рап өстүргөн, чүгөп эрткен чы-лын 120 баш ажыг бызааның семирткен, бызаа бурзуңуң хонукта негелде деңгиз 700 грам ам ажил турган. Маалды-рык ажалдап чоруур бө ажил-ишчиң ажил-хөрсүн бистиң Совет чазавың бедиткен-биле үн-елеп, оң эрткен чылын Ленин ордени-биле шаңнаан. Совет эрге-чагырганың бө 50 чыл оюнда Полуферия Ефстегеевна 56 хар харлаар, мычалза-даа бөдүнүң ымак амыралды-дан ол үнер хөңгү чок болгаш ол улаң байырадыг төлөптиг уткуур дээш, чаа бедиткен социалистиг хүлээлгелерни алган ажал амыралды турар. ЧУРУКТА: П. Е. Фунтикова ажил өйүңде. А. Пономаревтуң фотогу.

Күжүзүки

Чөөп-Хөмчик районуң «Большая» колхозунун койжуу Дуугун Чимит-оол он амыг чыл иштине хей кадарың келген үеңде ыкыл уткуштур бедиткеди өйи чорудуп, мал-дык баш санын өстүрер, оң продукт утуугу чоруду бедиткен талазы-биле бедик көргүзүлгелер болуп келген.

Эртен чылын кажаларын септеп чылгылаш, 5 тонна сөгүңиңи 3 кыштаага сөөртүп алган.

Болжол баштар чери 700 кг суаны болгаш малга бөвөр дуугу база чедир берген. Чимит-оолдун коданында 350 баш хой ам ортумак өвөр күштү, тодуу-догаа кыштагалап турар.

Беш чылдың ийги чылыңда төрүр чүс хондан чүс хураган, бир койдон өртүмөк-биле 2,5 кг дүк адыр соруга салып алган.

Оң коданыңда өлөөн 130 баш хойду хураганнары өчкө-мөлдөп дүрүтүп турар. Колхозтун кыштагаларында өлөөлү-күн түдөөткөн, кадарың бүрүткөн сакманжыкты бажылаптыңан. Чимит-оолда бажылаан сакманжыктер Монгуш Ак-Тараа, Монгуш Серемеа олар малдык чаш татун хулаң алырыңа, ажаап доруттарыңа мерге-жидикин көргүзө бергенер.

А. ХОВАЛЫГ.

ТӨП СОҢГУДА КОМИССИЯЗЫНЫҢ ХУРАЛЫ

Районуң сонгуда комиссия кандидаттар-биле сонгукчуларын ужуражыга хуралдарың графиниң түргөсүн. 20 агитpunkt ажалдап турар. Ылда 1200 агитатор хаара туттунган. Сонгудаларга беткезелиң ажалында өңү чүдөр бар-даа болза, беткез талаалар база барын илеткелди чугалаан. Сонгукчуларын даңгамын тургузуп турарында четпестер хөй. Районуң ажал-ишчилери сонгуда мурунуң социалистиг хүлээлгелерин алган. Техника септелгениң, чакым таргалга беткезелиң март 1-ге чедир дозарын хүлээлгелер.

ССРЭ-нин Чепсектиг куштери — 49 чыл

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелиниң чамында Даштык куштер-биле културуугу харылаалар талазы-биле комитетке февраль 20-де болган парлада конференциясы Совет Армияны болгаш Шериг-Далай флотунун чөкшүлөп келген 49 чыл оюнга бараан болдурган. М. В. Фрунзе ат-чалыңиң, армия генералы, Совет Эвилелиниң Маалдыры П. А. Курочкин совет болгаш даштык журналистерин мурнуңа чүве чугалаан. ССРЭ-нин Чепсектиг Куштериниң төөгүлүңүн дугайың

Чугалаап тургаш, П. А. Курочкинниң демделгени: Совет Чепсектиг Куштер анык Союз республиканың дайымаңы-биле калың-локукту тулчуштарың чалыбыңга тургуштуруң болгаш дайымың алдарың орутуң артык.

Кызыл Шериг ак-гвардейлериниң аг-шериглерин, а ол ыш-каш чурттуң девискөринге шүргүп кирген интервенциялар-ны чыла шапкан. Бистиң чуртувусче немел-фашист эжелекчилериниң оор-тү-биле халдааны Совет кү-рүнөге болгаш бөт дөптөйүнүң улус-тарын мурнуңа интерна-циональ хүлээлгени күөсет-кениңге чоргаларың турар. Гитлерги шериглерин сымы-рып, чыла шапшышап, бистиң тилекчи армиямың кижиги көр-дөң чок фашистиг кууданың-дан адырлар артыңа Польша-ны, Чехословакияны, Румы-нияны, Болгарияны, Венг-рияны, Югославияны бол-гаш өске-даа чурттарың улус-тарыңа берген. Вьетнам улуска удуур АКШ-тын кеминг дайыңыңа хамар-ыштыр чүве чугалап тур-гаш, П. А. Курочкинниң дем-делгени: бө дайының кем-чөли улам-на айымдыг шы-нарлыг болуп бар чоруур. Вьетнам Вьетнамче дөрт чүс муң кижилги шеригин, бөдүнүң эң көүдүгү чедиги флотун, ийи муң ажыг самолөтү бол-гаш техниканы өске-даа хей техниканы чоруткан. Бөдүнүң интернационалдык хүлээлгени-ге шыңгы Совет Эвиледи хос-туп болгаш хамарышпас бол-дуру артың камгалап турар вьетнам улустун талкында-быжың-биле туруп турар. Бистиң чуртувус аш-чем, чепсек, шериг-инженер болгаш өске-даа эргежеке чүгүлө хөреке-дер база материалдар талазы-биле дузалачыны Вьетнамдык Демократтыг Республикасыңга дөгүтүп турар. Бөдүнүң чугалааны түн-дө-лиде П. А. Курочкин ССРЭ-нин амы Чепсектиг Куштериниң догдуу-биле таймырлаан Совет Чепсектиг Куштер Төвө-рун чуртуу камгалаар тала-зы-биле эң зарын стратегиги сорулгаларын шийтирелп шы-даар арталыг дээрин ол чуга-лаан. Совет экономикаың таг-дудузыңиң бедик дөңгөйлөп болгаш бистиң чуртувустун чаа эртем-техниктиг чедиң-и.

Февраль 21-де Тыва АССР-нин Дээди Совединиң Президиумунун хуралдарыңда Тыва АССР-нин Дээди Совединге сонгудалар талазы-биле топ сонгуда комиссиясының хурал болган. Аңаа республикада болгаш Барыш-Хемчик районуң Тыва АССР-нин Дээди Совединге сонгудаларга беткезелиң ажалдарының чоруп турарының дугайында, сонгуда участо-кларың болган участо сонгуда комиссияларын тургузунганың дугайында база Тыва АССР-нин Дээди Совединге депутаттарың кандидатуралың бүрүткелениң түдөлгөңүн дугайында болгаш өске-даа айтырылганы чугалашкан. Тыва АССР-нин Дээди Совединге сонгудаларга бет-кезелиң амырал Барыш-Хемчик районуң канчаар чоруп турарының дугайында илеткелди Барыш-Хем-чик райүүкөсөмүн даргазы Соан Товурович Амр-бит кылган. Район хоорай болгаш кездээ Советтерин даргаларың семинарың организациястап эртирген. Тыва АССР-нин Дээди Совединге сонгудалар талазы-биле округ сонгуда комиссияларың кечигү-неринге 117 кижини чоруп үеңде депшиткен. Район-да 18 сонгуда участокары тургустунган. Сонгукчу-ларын даңгамын тургузары дооулган.

чугалаап тургаш, П. А. Курочкинниң демделгени: Совет Чепсектиг Куштер анык Союз республиканың дайымаңы-биле калың-локукту тулчуштарың чалыбыңга тургуштуруң болгаш дайымың алдарың орутуң артык. Кызыл Шериг ак-гвардейлериниң аг-шериглерин, а ол ыш-каш чурттуң девискөринге шүргүп кирген интервенциялар-ны чыла шапкан. Бистиң чуртувусче немел-фашист эжелекчилериниң оор-тү-биле халдааны Совет кү-рүнөге болгаш бөт дөптөйүнүң улус-тарын мурнуңа интерна-циональ хүлээлгени күөсет-кениңге чоргаларың турар. Гитлерги шериглерин сымы-рып, чыла шапшышап, бистиң тилекчи армиямың кижиги көр-дөң чок фашистиг кууданың-дан адырлар артыңа Польша-ны, Чехословакияны, Румы-нияны, Болгарияны, Венг-рияны, Югославияны бол-гаш өске-даа чурттарың улус-тарыңа берген. Вьетнам улуска удуур АКШ-тын кеминг дайыңыңа хамар-ыштыр чүве чугалап тур-гаш, П. А. Курочкинниң дем-делгени: бө дайының кем-чөли улам-на айымдыг шы-нарлыг болуп бар чоруур. Вьетнам Вьетнамче дөрт чүс муң кижилги шеригин, бөдүнүң эң көүдүгү чедиги флотун, ийи муң ажыг самолөтү бол-гаш техниканы өске-даа хей техниканы чоруткан. Бөдүнүң интернационалдык хүлээлгени-ге шыңгы Совет Эвиледи хос-туп болгаш хамарышпас бол-дуру артың камгалап турар вьетнам улустун талкында-быжың-биле туруп турар. Бистиң чуртувус аш-чем, чепсек, шериг-инженер болгаш өске-даа эргежеке чүгүлө хөреке-дер база материалдар талазы-биле дузалачыны Вьетнамдык Демократтыг Республикасыңга дөгүтүп турар. Бөдүнүң чугалааны түн-дө-лиде П. А. Курочкин ССРЭ-нин амы Чепсектиг Куштериниң догдуу-биле таймырлаан Совет Чепсектиг Куштер Төвө-рун чуртуу камгалаар тала-зы-биле эң зарын стратегиги сорулгаларын шийтирелп шы-даар арталыг дээрин ол чуга-лаан. Совет экономикаың таг-дудузыңиң бедик дөңгөйлөп болгаш бистиң чуртувустун чаа эртем-техниктиг чедиң-и.

киннери армияны болгаш Шериг-Далай флотун сүргенчиг чепсек болгаш дайының техника-биле чөмчөгүлөр артымы берген. Шериглериниң политика бол-гаш мораль талазы-биле бедик байдалымың кол үндөйүн болза коммунистер болгаш помещи-молдулар болуп турар. Олар Совет Эвилелиниң Чепсектиг Куштериниң бөдүнүң составы-ның сезен бөш хуузу болуп турар. (СЭТА-ның корреспонденти-ли.)

